

Lukijoilta

Olen ottamassa kissaa, ja kävin katsomassa varaamaani kissanpentua. Pennut luikkivat piiloon, ja kun ne lopulta tulivat esiin, ne eivät antaneet ottaa itseään kiinni eivätkä halunneet syliini. Ovathohan ne arkoja aikuisenakin? Onko tällaisesta mahdollista saada sylikissaa? **Salla**

Voiko ulkona käyneen, kolmen kuukauden ikäisen, pennun opettaa uudessa kodissa sisäsiistiksi? **Tuija**

12-viikkoinen kissanpentumme vaikuttaa todella aralta. Piilottelee pöydän alla, ja kun yritän mennä sen luo ja silittää, se sähisee ja sylkee... **Katri**

Meillä on uusi kissanpentu. Minkälaisia temppuja sille voisi alkaa opettaa peruskoulutuksen ja sosiaalistamisen lisäksi? **Juho**

Viisas pieni kissa

Miten kissanpentua voi sosiaalistaa ja kouluttaa?

Teksti **Jaana Pohjola** Kuva **Shutterstock**

Kissanpennun luovutusikä on ehdottomasti vähintään 12 viikkoa. Tätä ei voi liikaa korostaa. Kissa tarvitsee emoaan, jolta se oppii tärkeät asiat. Pennun hankkiminen ennen 12 viikon ikää on vastuutonta, ja yleensä se tietää ongelmia tulevaisuudessa.

Kissanpentujen hyvinvointiin on Suomessa herätty vasta viime vuosina. Kissoja on helposti saatavilla, pennuista on pikemmin ylitarjontaa kuin kysyntää. Tällaisessa tilanteessa pennun ostajan kannattaa valita kasvattaja huolella. Kissanpennun sosiaalistumiskausi on kahden ja seitsemän ikäviikon välillä. Tämän ajan se asuu syntymäkodissaan. Vaatekaapissa tai navetanvintillä sosiaalistumiskautensa viettäneellä kissalla on aivan toisenlaiset eväät elämään kuin sellaisella, joka on elänyt perheessä ja jolla on positiivisia kokemuksia ihmisestä.

Mitä enemmän kissanpentu on tottunut erilaisiin ärsykeisiin sosiaalistumiskaudellaan, sitä paremmat edellytykset sillä on kehittyä tasapainoiseksi kissaksi. Sosiaalistumaton pentu voi olla uudessa kodissa katastrofi, koska muutto ja emosta erilleen joutuminen on kaikille eläimille yksi suurimmista stressitilanteista. Tutkimuksissa on todettu, että mitä enemmän kissa saa ihmiskontakteja ennen seitsemän viikon ikää, sitä ystävällisempi se on ihmisiä kohtaan aikuisena.

Pentuaikainen käsittely ja silittely nopeuttaa myös kissan fyysistä kehitystä – muutaman minuutin hellä käsittely päivässä sai tutkimuksessa pennut avaamaan silmänsä aikaisemmin, tutkimaan ympäristöään nuorempana ja pelkäämään vähemmän uusia asioita.

Mitä jos meni jo?

Jos sosiaalistumiskausi on jo ohi, pennun sosiaalistamiseksi voi edelleenkin tehdä asioita. Myöhemmin tämä on kuitenkin paljon vaikeampaa. Sosiaalistumisprosessi saattaa kestää kuukausia tai jopa vuosia yksilöstä riippuen.

Uudessa kodissa tärkeintä on huolehtia siitä, että pentu kokee olonsa turvalliseksi. Jos pentu on arka, sitä ei kannata väkisin lähestyä vaan antaa sen totutella ympäristöön omia aikojaan. Suhde kissanpentuun kannattaa pitää alusta asti positiivisena. Muutenkaan sitä ei saa pakottaa mihinkään. Kissaa ei milloinkaan saa pahoinpidellä tai kurittaa. Vesisuihkut ynnä muut keskiaikaiset kasvatusmenetelmät on syytä työntää roskakoriin ja keskittyä rakentamaan luottavaista ja toimivaa suhdetta omaan lemmikkiin, jonka kanssa on varautunut viettämään tulevat parikymmentä vuotta.

Hyvän suhteen rakentaminen lähtee siitä, että pennulle tarjotaan ihmisestä positiivisia kokemuksia useita kertoja päivässä. Ihminen antaa ruokaa, leikkii ja silittää. Päivittäisen ruuan voi jakaa pieniin osiin, joita voi antaa kädestä pitkin päivää – kissa oppii nopeasti yhdistämään ruuan ihmiseen. Pentu on syytä opettaa alusta asti leikkimään oikein, eli leluilla. Käsiin tai jalkoihin tarraava pentu jatkaa harrastusta isonakin, jolloin se ei ihmisestä ole enää hauskaa. Muista, että olet itse kouluttanut kissallesi kaiken mitä se osaa.

Hyviä taitoja

Jokainen kissa kannattaa totuttaa olemaan vapaaehtoisesti sylissä. Tämä on helppoa herkkujen avulla ja helpottaa huomattavasti eläinlääkärikäyntejä. Lisäksi kissa kannattaa kouluttaa olemaan kuljetuslaatikossa. Sinne voi tehdä fleecihuovasta mukavan pesän tai kissan voi kouluttaa viihtymään laatikossa makupalojen avulla.

Kissalle on hyvä kouluttaa myös lääkintä, eli makupalojen syöttäminen siten, että pitää toista kättä kuonolla. Tämä helpottaa lääkkeiden antamista myöhemmin. Myös muutamia temppuja on hyvä kouluttaa, kuten valjaissa kulkeminen ja luoksetulo. Koulutus tapahtuu samalla tavalla

kuin koirienkin kanssa, eli taitavalla ja oikein ajoitetulla vahvisteen käytöllä. Kissa on nopea oppimaan.

Kissan lajiyypillinen käyttäytyminen määrittelee sen elinympäristöä. Jokaisella kissalla tulee olla riittävästi raapimis- ja lepopaikkoja ja pääsy korkeille tasoille. Kissan pitäminen poissa pöydiltä ja sohvilta ei ole perusteltua – jos ei halua kiipeilevää eläintä, kannattaa valita jokin muu kuin kissa.

Myytit rikki

Kissoihin liittyy paljon myyttejä. Yksi myytti on se, ettei ulkona käynyt kissa opi enää sisäsiistiksi. Tämä ei pidä paikkaansa. Kissalla täytyy olla tarkoitukseen sopivia hiekkalaitikoita oikeisiin paikkoihin sijoitettuina. Siistinä eläimenä kissa kyllä käyttää niitä, jos sille annetaan mahdollisuus.

Toinen myytti on, että ulkoileva sisäkissa ei enää sopeudu sisälle. Ulos naukuva kissa vain ilmoittaa omistajalleen, että ympäristö on sisällä liian virikkeetön. Sisäkissan virikkeistä on pidettävä huolta päivittäin, jotta kissan ympäristö säilyy mielenkiintoisena.

Kolmas myytti on se, ettei kissaa voi kouluttaa. Jokainen, joka on kouluttanut kissaa, tietää, ettei tämä pidä paikkaansa. Kissa oppii aivan samoilla mekanismeilla kuin kaikki muutkin eläimet. **B**